

KS Obton Solenergi Laasby A/S
Nicolinehus, Kristine Nielsens Gade 5
8000 Aarhus C.
Att. Andreas Brix Holm

Tilladelse til etablering af solcelleanlæg ved Østerskovvej, Låsby, jf. miljøvurderingslovens § 25 (VVM-tilladelse)

1. Afgørelse

Skanderborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25, stk. 1 til etablering af Østerskov Energipark med et nyt solcelleanlæg på ca. 59 ha beliggende nord for Landevejen og mellem Galten og Låsby, matr.nr. 13aa, 4c og del af 25a Låsby By, Låsby.

Tilladelsen omfatter den ansøgte opstilling af solcellepaneler med tilhørende kabelforbindelse, op til 200 invertere, én stor transformerstation og op til 21 små transformerstationer, interne veje, læskure, trådhegn og beplantningsbælte.

Tilladelsen meddeles til KS Obton Solenergi Laasby A/S (herefter Obton), der er bygherre for projektet. Tilladelsen meddeles på vilkårene, der fremgår af nærværende afgørelse.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 25 i miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 3/1-2023) og meddeles på baggrund af bygherres ansøgning, den offentliggjorte miljøkonsekvensrapport samt resultaterne af de gennemførte offentligheds-, parts-, og myndighedshøringer.

§ 25-tilladelsen (VVM) meddeles på baggrund af:

- Bygherres VVM-ansøgning af 05.09.2022
- Høringssvar modtaget i forbindelse med de offentlige høringer afholdt i perioderne 28.10.2021-11.11.2021 og 15.12.2022-19.01.2023.
- Bygherres miljøkonsekvensrapport af 22. juni 2023.

Dato

xx.xx.202x

Din reference

Iben Hundebøl

Tlf.: 87947754

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Plan, Teknik og Miljø
Plan og Byudvikling
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

2. Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for nærværende tilladelse, at bygherre etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Herunder skal de projektindbyggede forudsætninger, der er anført i rapporten etableres, ligesom vilkårene i nærværende tilladelse skal overholdes.

I bygherres miljøkonsekvensrapport fremgår forskellige projektforsudsætninger, der medvirker til at mindske projektets påvirkninger af omgivelserne. Disse fremgår bl.a. af projektbeskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten og omfatter f.eks. etablering af slørende beplantning, vibrationsmålinger, tilrettelse af arbejdstid, kortlægning af dræn forud for etablering af anlægget mv. Projektet skal udføres som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Skanderborg Kommune fastholder projektforsudsætningerne ved vilkår, hvor det vurderes nødvendigt.

Vilkårene for projektet er som følger:

1. At solcellepaneler med tilhørende kabelforbindelse, invertere, transformere, interne veje og teknikhuse samt læskure til dyrehold i al væsentlighed opstilles inden for de fysiske og miljømæssige rammer, som er angivet i lokalplan 1198 og i miljøvurderingen,
2. At krydset ved Østerskovvej (kommunevej) og Østerskovvej (privat fællesvej) udvides med armeringssten eller køreplader i anlægsperioden for at sikre passage for ind- og ud-kørende lastbiltrafik, og reetableres efter anlægsfasen,
3. At beplantningen på privat matrikel ved Østerskovvej (kommunevej) og Østerskovvej (privat fællesvej) beskæres inden transport af komponenter, materiel mv. til området påbegyndes for at sikre oversigtforhold i krydset,
4. At bygherre opsætter vibrationsmålere på bygninger nærmest projektområdet på ejendommene Østerskovvej 8 og 10, når der arbejdes indenfor 60 meters afstand fra bygningerne.
5. Vibrationsmålere skal give alarm, når vibrationerne overstiger 80% af de vejledende grænseværdier for vibrationer fra DIN Standard 4150-3:

		Grænseværdier for svingningshastigheder v , mm/s			
		Fundament			Øverste etagedæk
Kategori	Bygningsart	<10 Hz	10-50 Hz	50-100*Hz	Alle frekvenser
1	Erhverv og industri	20	20-40	40-50	40
2	Boliger	5	5-15	15-20	15
3	Dårligt funderet, fredet og bevaringsværdige bygninger	3	3-8	8-10	8

- Bygherre skal ved alarm tilpasse aktiviteterne, så det sikres, at de vejledende vibrationsgrænseværdier i DIN Standard 4150-3 (se i tabel herover) til hver en tid kan overholdes.
6. Resultat af vibrationsmålinger skal gemmes i bygge- og anlægsfasen, så de kan fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
 7. At læhegn og granbeplantningen inden for projektområdet fældes i perioden april, maj, juni (yngleperioden) af hensyn til eventuelle rastende padder, idet de i denne periode hovedsageligt befinder sig i vandhullet,
 8. At der bibeholdes en uforstyrret bræmme omkring vandhullet på 5 m mod syd og vest og 15 m mod nord og øst målt i forhold til § 3-områdets afgrænsning, som det fremgår i Danmarks Miljøportals arealinformation d.d. Der må ikke opsættes solpaneler eller andre anlæg, og der må ikke etableres serviceveje indenfor bræmmen. Bræmmen skal være uberørt i anlægs-, drifts- og nedtagningsfasen.
 9. At åbne kabelgrave i anlægsfasen undersøges for individer af stor vandsalamander undersøges om morgenen inden arbejdet i kabelgrave fortsætter. Hvis der er stor vandsalamander i kabelgravene, skal de sættes tilbage i vandhullet eller rasteområdet omkring vandhullet, inden arbejdet i kabelgraven fortsættes.
 10. At det i driftsfasen sikres, at træer omkring vandhullet ikke får en højde, der kaster skygge ind over vandhullet

11. At bælteerne, hvor der i anlægsfasen fjernes læhegn, i hele driftsfasen fremstår med et tæt og skyggende bælte af dødt ved, stammer, kvas, marksten, høj vegetation (dog ikke så de skygger for solcellerne, dvs. op til 1 m), så de får karakter af skovbund med skygge og skjulesteder for padder og fungerer som spredningsveje som minimum som idag. Bredden af bælteerne skal være minimum 10 m. Bælteerne kan godt ligge under solcellepaneler.
12. At det uforstyrrede areal omkring vandhullet jf. pkt. 8 og spredningsveje for padder jf. pkt. 11 ikke græsses. Hvis der etableres græsning i projektområdet, skal disse arealer således hegnes fra.
13. At der etableres afskærmende beplantning som angivet i lokalplan 1198, og at beplantningen etableres og løbende vedligeholdes, så slørende effekt er opnået inden for 5-7 år,
14. At beplantningens slørende effekt bibeholdes i hele anlæggets levetid,
15. At hverken solpaneler, stativer, transformere eller læskure kan virke reflekterende mod omgivelserne. Som det fremgår af lokalplanen, må bebyggelsens glanstal højst være 20, og det samme vil gælde for solpaneler, rammer og fundament.
16. At granbeplantningen syd og øst for vandhullet fældes, da den skygger for vandhullet,
17. At der holdes en afstand på minimum 20 m til skovbryn, der afkaster skovbygge-linje,
18. At anlægget inkl. overfladebehandlinger ikke afgiver miljøfremmede stoffer som PFAS, bly, pesticider og biocider til omgivelserne. Bygherre skal forud for etableringen dokumentere overfor Skanderborg Kommune, at dette kan overholdes.
19. At transformere indrettes således, at spildbakke til hver en tid kan rumme al olien i transformeren i tilfælde af lækage eller uheld. Hvis regnvand kan løbe i spildbakken, skal spildbakken tømmes for regnvand, så den til hver en tid kunne rumme al olien fra transformatoren samt regnvand svarende til en T100 hændelse. Spildbakken skal indrettes med alarm, som sender alarm til den driftsansvarlige, når restkapaciteten i spildbakken er \leq volumen af olie + 1,5 x volumen af en regnhændelse svarende til T100. Alarmen skal afprøves mindst 1 gang årligt.
20. At vand fra spildbakker under transformere ikke udledes i området, men skal bortskaffes til godkendt modtager.
21. At spildbakker under transformere skal være tætte. Det skal kontrolleres om spildbakken/sumpen er tæt mindst hvert 10. år.
22. At solcellepanelerne kun vaskes og renholdes med vand uden brug af kemikalier,
23. At støvgener i anlægsfasen imødegås ved vanding i tørre perioder,
24. At Skanderborg Kommunes forskrift for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter overholdes.
25. At solcelleanlægget udstyres med et alarmsystem, så eventuelle brud på solcellernes glasflader registres og udbedres.
26. At hoveddræn ikke beskadiges i forbindelse med etableringen af anlægget. Dræn skal kortlægges ned til minimum 6 meters dybde forud for etableringen. Dræn, som påvirker naboejendomme, skal enten friholdes for anlæg og beplantning, som kan beskadige eller hindre vedligeholdelse af dræne, eller omlægges efter tilladelse fra vandløbsmyndigheden.
27. At eventuelle læskure og husdyrhold overholder husdyrbrugloven og herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen. F.eks. skal læskure placeres minimum 50 m til beboelser, 30 m fra skel og 15 m fra vandløb og søer.
28. At eventuelt kommende dyrehold anmeldes til kommunen jf. de gældende regler for dyrehold.

3. Overvågning

Ifølge miljøvurderingslovens § 12, stk. 4 og miljøvurderingslovens § 27, stk. 3 skal miljøvurderingen indeholde et overvågningsprogram, idet projektets væsentlige

indvirkninger på miljøet skal overvåges. Overvågningsprogrammet skal afspejle miljøvurderingens konklusioner og de forventede, såvel positive som negative, væsentlige indvirkninger på miljøet. Eksisterende overvågningsordninger kan anvendes, hvis det er hensigtsmæssigt.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er identificeret væsentligt negative påvirkninger af miljøfaktorer trafik, vibrationer og landskab, og der er anført afværgeforanstaltninger for disse faktorer, som reducerer påvirkningerne, således at de ikke længere er væsentligt negative. Ligeledes er der angivet afværgeforanstaltninger for bilag IV-arter i form af anvisning af, i hvilken periode læhegn må fældes, således at fældning ikke sker i den periode, hvor padde kan benytte de udyrkede arealer under læhegnene som rasteområde.

Overvågning af disse miljøfaktorer og de tilknyttede afværgeforanstaltninger udmøntes i det følgende program.

Bygherre skal overvåge:

Anlægsfasen:

- At afværgeforanstaltninger for trafik i anlægsfasen udføres, dvs. beskæring af beplantning i angivne kryds samt etablering af midlertidige vigelommer, f.eks. med køreplader.
- At der opsættes vibrationsmålere på Østerskovvej 8 og 10 på de bygninger der ligger tættest på byggefeltet til solceller, og at bygherre overvåger og registrerer resultaterne.
- At der foretages fotoregistrering af bygninger med vibrationsmålere forud for anlægsarbejdet med nedramning.
- At fældning af læhegn og beplantninger sker, mens stor vandsalamander opholder sig i ynglevandhuller og ikke i rasteområder, dvs. i april, maj, juni.
- At bræmmer omkring vandhullet friholdes for anlæg i en afstand af 5 m mod syd og vest og 15 m mod nord og øst.
- At der etableres bæltter med spredningveje i bredde af mindst 10 m på de arealer, hvor læhegnene mellem vandhul og skov fældes.
- At åbne kabelgrave i anlægsfasen kontrolleres for individer af stor vandsalamander inden arbejdet påbegyndes om morgenen, og at individer flyttes til nærmeste yngle- og rasteområde.
- At beplantningsbæltet etableres som anvist i lokalplanen, og at beplantningsbæltet får tilstrækkelig slørende effekt, herunder en højde på minimum 5 meter i løbet af 5-7 år og en slørende tæthed.

Driftsfasen:

- At beplantningsbæltets slørende effekt bibeholdes i hele projektets levetid.
- At træer omkring vandhullet beskæres, hvis de kaster skygge på vandhullet.
- At spredningsbræmmen i hele projektets levetid bibeholdes funktionel som rasteområde for stor vandsalamander.
- At bræmmen omkring vandhullet samt spredningsbælterne ikke græsses

Nedtagningsfasen

- I nedtagningsfasen skal der foretages en fornyet vurdering i forhold til bilag IV-arter iht. den til den tid gældende lovgivning.

4. Hjemmel

Tilladelsen er givet i henhold til § 25, stk. 1 i miljøvurderingsloven. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter den er meddelt, jf. § 39, stk. 1 i miljøvurderingsloven.

5. Baggrund

Obton ansøgte den 20.04.2021 Skanderborg Kommune om tilladelse til at etablere et solcelleanlæg på et areal på 59 ha på matr. nr. 13aa, 4c og del af 25a Låsby By, Låsby, beliggende ved Østerskovvej mellem Galten og Låsby. Samtidig anmodede Obton kommunen om at igangsætte en planlægningsproces, idet projektet kræver ny lokalplanlægning samt et kommuneplantillæg. Skanderborg Kommune igangsatte denne proces 20. april 2022. Obton indsendte revideret ansøgningsmateriale 03.11.2022, som har dannet grundlag for planlægning og miljøvurdering.

Projekter om solcelleanlæg er opført på miljøvurderingslovens bilag 2:

- Punkt 3a): Industrianlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1)

Projekter på bilag 2 er omfattet af krav om screening for miljøvurderingspligt. Obton anmodede i ansøgningen om, at projektet skulle gennemgå en miljøvurdering med udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport (VVM).

Denne anmodning imødekom Skanderborg Kommune, idet kommunen vurderede, at projektet kunne medføre risiko for væsentlige miljøpåvirkninger. Af samme årsag vurderede Skanderborg Kommune, at planforslagene til lokalplan og kommuneplantillæg skulle ledsages af en miljørapport. De to miljøvurderinger for hhv. planer og projekt er sammenskrevet, idet der er stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indholdet af de to rapporter.

Skanderborg Kommunes byråd har den **DATO** vedtaget lokalplan nr. 1198 og kommuneplantillæg nr. 21-17 til Skanderborg Kommuneplan 21. § 25-tilladelsen er udarbejdet på baggrund af lokalplanen, kommuneplantillægget og den tilhørende miljøvurdering. Skanderborg Kommunes byråd vedtog samtidig lokalplan 1198 for Solenergianlæg ved Østerskov.

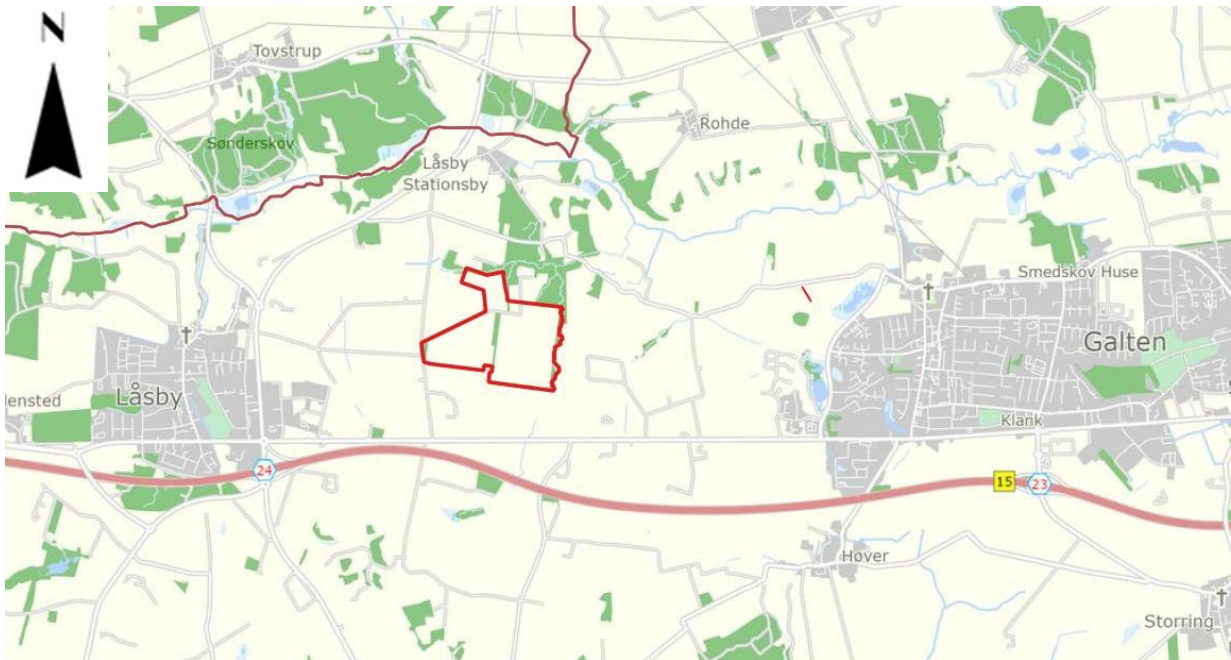
6. Beskrivelse af projektet

a. Projektets placering

Projektet omfatter etablering af et markbaseret solcelleanlæg indenfor et afgrænset planområde på ca. 59 ha syd for Låsby Østerskov, hvoraf de ca. 48 ha anvendes til solcelleanlægget (byggefelt). De resterende ca. 11 ha anvendes til vejadgang, serviceveje, trådhegn, biodiversitetsområde og beplantningsbælte omkring solcelleanlægget.

Hele projektområdet ligger i landzone og forbliver i den nye lokalplan i landzone, idet lokalplanen tillægges bonusvirkning. Området ligger i det åbne landbrugsland og anvendes pt. til landbrugsformål.

Projektområdets beliggenhed er vist på figuren herunder:

Projektets placering mellem Låsby og Galten

b. Projektets karakteristika

Hovedparten af projektområdet anvendes til solpaneler, der opstilles i parallelle rækker. Mellem solcellerne etableres interne serviceveje, og langs disse opføres op til 21 mindre transformerstationer. I den nordøstlige del af projektområdet opføres én større transformerstation, som samler kablerne fra de mindre transformerstationer, og hvorfra strømmen føres ud af projektområdet. Under solpanelerne etableres op til 200 mindre invertere, der konverterer jævnstrøm til vekselstrøm.

Solcelleanlægget udføres med fastmonterede sydvendte paneler, der har en hældning på omkring 18 grader og en højde på op til ca. 3,5 meter over terræn. Parken omgives af trådhegn på op til 2 meters højde. På ydersiden af trådhegnet etableres et ca. 5 m bredt og 5-7 m højt beplantningsbælte på de strækninger, hvor solcelleanlægget ikke er omgivet af skov. Indkørslen til parken bliver fra Østerskovvej (den offentlige del) ad den eksisterende private fællesvej, der også benævnes Østerskovvej, og som fungerer som indkørsel til ejendommen Østerskovvej 18, 8670 Låsby.

c. Anlægsperiode

Anlægsarbejdet til etablering af solcelleparken forventes at vare op til maksimalt 12 mdr. Anlægsarbejdet sker kun i dagtimerne (kl. 7-18) på hverdage.

d. Kortlægning af dræn

Forud for anlægsarbejdet en detaljeret kortlægning af de øverste jordlag ned til 5-10 meters dybde, eksempelvis med metoden DualEM, som beskrevet i faktablad fra DMR Geoteknik (DualEM-421s). Denne metode måler den elektriske modstand i jordlagene ved hjælp af overkørsel af arealerne med en ATV med tilhørende slæde, der rummer udstyr til måling af jordens elektriske modstand i 6 dybder, evt. kombineret med geotekniske borer. Metoder som denne kan bruges til at kortlægge drænforhold og funderingsforhold forud for etablering af solcelleparker. Hvis kortlægningen viser, at der sker påvirkning af dræn, der vil få betydning for naboejendomme, vil drænet blive omlagt, så dræningen kan fortsætte uhindret for nabo- ejendomme.

e. Anlægsarbejdet

Opførelsen af en solcellepark omfatter jordforberedelse, mekanisk installation, elinstallation og tilslutning. Anlægsarbejdet medfører størst aktivitet i perioder med jordforberedelse og mekanisk installation, og her vil der dels være størst transportbehov, dels størst byggeaktivitet i projektområdet.

Under den mekaniske installation vil det være nødvendigt med køretøjer som små gravemaskiner, rendegravemaskiner, stampemaskiner og en maskine til nedramning. Der er tale om simple indgreb, der skal foretages i forbindelse med etableringen af solceller, og de fleste køretøjer vil kun være på stedet, når det er nødvendigt. Kabeltromler vil herefter blive leveret og rulles ud i kabelgravene i jorden. Modulerne bliver installeret på de tomme stativer, og udpakningen heraf vil resultere i en del emballage, som vil blive opsamlet i separate affaldsbeholdere og fragtet væk fra området. Al emballage mv. bortskaffes i henhold til kommunens gældende affaldsregulativ.

Elinstallation og tilslutning vil medføre en mere begrænset påvirkning af området, da arbejdet primært består af teknisk arbejde under panelerne. Derudover sker der etablering af beplantningsbælter omkring solcelleparken samt opsætning af trådhegn.

f. Transport i anlægsfasen

Transporten af materialer, dvs. fundamenter, inverttere, mindre transformestationer, stor transformestation, solpaneler, beplantning, kabler mv., vil ske med standard lastbiler med dimensioner, der varierer mellem 12-19 m og bredde 2,5-2,7 m. Derudover vil der være behov for en kran, hvis dimensioner varierer mellem 9,6-11 m og bredde 2,5-2,7 m.

Transportbehovet vil variere hen over anlægsperioden, men vil i gennemsnit ligge på op til 11 lastbiler pr. dag, der kører til projektområdet, leverer materiale og derefter kører ud af projektområdet igen.

g. Støj og vibrationer

I anlægsfasen vil der forekomme støj fra byggepladsen samt fra transporterne til og fra projektområdet. Støj i anlægsfasen kan forekomme fra kørsel med materiel, dvs. trafikstøj, samt fra anlægsarbejderne såsom nedramning af solpanelernes pælefundament, kørsel med maskiner i projektområdet mv. Støj fra trafik og anlægsarbejder vil være af begrænset og midlertidig karakter.

Støj fra nedramning begrænses af, at der kun forventes anvendt én nedramningsmaskine i projektområdet, og der vil derfor ikke ske nedramning flere steder på samme tid. Da der er tale om nedramning af relativt spinkle konstruktioner forventes der dog ikke støjgener.

Nedramning kan ligeledes give anledning til vibrationer i nærområdet omkring projektområdet. Der opsættes vibrationsmålere ved bygningerne tættest ved solcelleanlægget på Østerskovvej 8 og 10. Dette indgår også som vilkår i denne § 25-tilladelse.

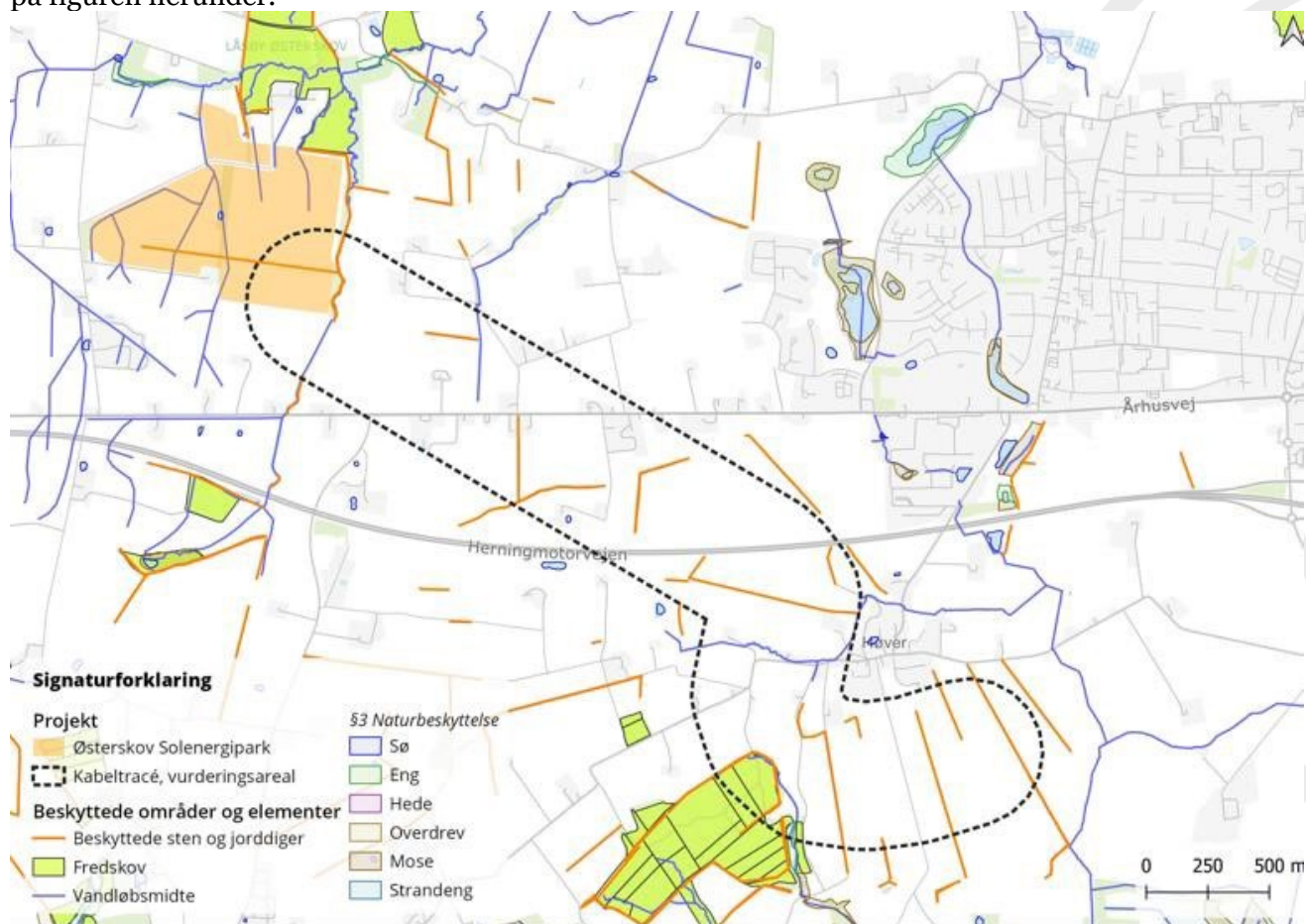
Skanderborg Kommunes forskrift for bygge- og anlægsarbejder overholdes i hele anlægsfasen.

h. Kabelanlæg

Kabelanlægget fra den store transformatorstation i Østerskov Solcellepark forventes at blive anvist til en ny transmissionsstation (Energinet) i nærheden af byen Høver, beliggende i en afstand af ca. 2,5 km sydøst for projektområdet. Denne løsning vurderes umiddelbart som værende mest sandsynlig, da der for nuværende ikke er ledig kapacitet ved de nærmeste 60kV stationer i det lokale distributionsnet. Det er Energinet, der står for planlægningen af denne

nye transmissionsstation, og på nuværende tidspunkt forventes dette at blive afklaret i løbet af 2023.

Placeringen for en ny station forventes med høj sandsynlighed at være nordvest for byen Høver, men nærmere afklaring kendes ikke. Miljøkonsekvensvurderingen omfatter derfor en ca. 600 m bred bufferzone, inden for hvilken kabelanlægget vil blive placeret. Bufferzonen er vist på figuren herunder.

Kabelføringen kan i denne bufferzone etableres uden at krydse de terrestriske § 3-beskyttede naturtyper, fredninger, fortidsmindebeskyttelseslinjer, søer, men der vil ske krydsning af enkelte beskyttede sten- og jorddiger, vandløb og veje, herunder motorvej E45. Krydsning af disse elementer vil ske ved styret underboring. På den øvrige strækning nedgraves kablet.

i. Oplags- og arbejdspladser

Der etableres en midlertidig oplagsplads på ca. 6.000 m² til opbevaring af byggematerialer, containere mv i anlægsfasen. Oplagspladsen placeres nord for byggefeltet til den store transformatorstation, dvs. mellem transformatorstationen og skoven nord for. Oplagspladsen forstærkes efter behov med køreplader, alternativt stabilgrus, og retableres efter anlægsfasen til græs/urteklædte arealer. Langs kabelføringen etableres enkelte oplagspladser til kabeltromler mv.

j. Ressourceforbrug

I anlægsfasen skal der bruges materiale til solpanelerne, som består af hærdet jernfrit glas, aluminiumsramme, celleindkapsling af polymer, cellemetalisering af sølv, kobber, bly, tin, siliciumceller med lavt indhold af bor og fosfor samt materiale til en elektrisk tilslutningsboks. Fundamentet til panelerne består af galvaniseret stål. Derudover anvendes ressourcer i form af

sand og grus til serviceveje, stål, beton, tegl, plast, kabler og elektriske komponenter til transformatorstationer og invertere samt sand og evt. bentonit til kabelgrave, vand til underboringer (begrænset mængde), brændstof til drift af maskiner, stål til trådhegn, planter til beplantningsbælte. Dertil kommer kabler, der skal anvendes til kabelføringer inden for og uden for projektområdet. Kabler indeholder metaller såsom aluminium, samt plast og sand til beskyttelse af kabelanlægget.

I driftsfasen skal der bruges transformerolie til transformatorstationerne samt i begrænset omfang brændstof til køretøjer i forbindelse med servicetilsyn til solcelleanlæg og evt. dyrehold.

k. Solcelleanlæggets drift

Solcelleanlægget i drift passer i princippet sig selv, men der vil periodevis forekomme servicetilsyn samt tilsyn med dyreholdet, hvis området afgræsses. Trafik til solcelleparken vil primært ske med personbiler (<3.500 kg.). Området vil blive drevet uden sprøjtning og gødskning. Der kan ske afgræsning med f.eks. får og/eller slåning 1-2 gange om året. Solpanelerne afvaskes med rent vand uden brug af kemikalier. Transformatorstationerne etableres med spildbakker til opsamling af olie. Der vil ske løbende vedligehold af beplantningsbælterne omkring solcelleparken, således at den slørende effekt sikres.

Miljøkonsekvensrapporten indeholder støjberegninger for de af solcelleanlæggets komponenter, som kan afgive støj. Det drejer sig om transformatorstationer (den store og de små) samt invertere. Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at Miljøstyrelsens støjgrænseværdier kan overholdes for de omkringliggende boliger, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder". Kommunen er tilsynsmyndighed i driftsfasen og kan om nødvendigt meddele påbud om driften af anlæggene og derved regulere støjen i driftsfasen i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 42.

Et solcelleanlæg består af elektriske komponenter, kabler mv., der indeholder kemiske stoffer, som potentielt kan være forurenende for omgivelserne, hvis de tilgår jord, grundvand, vandløb og andre vandforekomster. De potentielt forurenende stoffer, som et solcelleanlæg indeholder, er indkapslet inde i selve konstruktionen og kan ikke forvitte til omgivelserne, medmindre der sker uheld såsom brud, brand mv. Det sikres gennem et alarmsystem, at uregelmæssigheder på anlægget opdages med det samme og kan udbedres straks. De dele af anlægget, der er i kontakt med omgivelserne og potentielt kunne forvitte med tiden som følge af slid, vind og vejr, udføres af vejrbestandige og ikke-forurenende materialer. Det gælder solpanelerne inklusive overfladebehandling, rammer og fundamenter og transformatorstationernes ydre dele.

l. Nedtagning af anlægget

Et solcelleanlæg forventes at have en levetid på 30-40 år, hvorefter det er udtjent og skal fjernes eller udskiftes med et nyt anlæg. Når anlægget fjernes, skal arealerne retableres, så de igen kan anvendes til landbrug, dvs. de skal fremstå uden bebyggelse og anlæg relateret til solcelleanlægget. Området skal herefter fremstå ubebygget og kan igen benyttes til landbrugs- og/eller naturformål. Drænforhold for naboejendomme skal også under og efter nedtagningsfasen være upåvirkede.

Solcelleanlæggets stålspæle trækkes op, og alle paneler, transformatorstationer, invertere, kabler mv. fjernes, når anlægget skal fjernes. Bygninger og anlæg skal fjernes inklusive sokkel og befæstelse. Beplantning, markveje og stier kan bibeholdes, såfremt lodsejer ønsker dette, og det samme gælder læskure mv.

Som genanvendelsen sker i dag, kan ca. 85 % af siliciumbaserede solcelleanlæg genbruges, især for så vidt angår aluminium og glas, mens resten skal til deponi. Om 30-40 år, når anlægget formentlig er udtjent, forventes genanvendelsesprocenten at være endnu højere.

Nedtagningsfasen forventes at medføre aktiviteter i projektområdet omtrent svarende til anlægsfasen, dog vil der ikke ske nedramning med dertil hørende støj og vibrationer. Ligeledes vil der være en trafikal påvirkning, der i mængde svarer til påvirkningen i anlægsfasen til og fra projektområdet. Nedtagningsfasen forventes at have kortere varighed end anlægsfasen.

7. Begrundelse for afgørelsen

Skanderborg Kommunes afgørelse gives på baggrund af miljøvurderingens konklusioner om, at solenergianlægget ved Østerskov kan etableres og drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet, såfremt vilkårene i denne tilladelse overholdes.

I tabellen herunder er vist, hvilke miljøfaktorer, der er undersøgt i miljøkonsekvensrapporten. Det fremgår her hvilke påvirkninger, der er identificeret for hver faktor, samt graden af påvirkningen. Der kan være tale om følgende påvirkningsgrader: Positiv, neutral, mindre negativ, moderat negativ eller væsentlig negativ.

Miljøfaktor	Miljøpåvirkning uden afværgeforanstaltning	Afværgeforanstaltning	Miljøpåvirkning efter afværgeforanstaltning	Overvågning
Trafik	Anlægsfasen: Mindre negativ for kapacitet. Væsentligt negativ for trafiksikkerhed og pladsforhold pga. smalle veje og dårlige oversigtsforhold Ingen trafikal påvirkning i driftsfasen. Nedtagningsfasen svarer til anlægsfasen.	Beskæring af beplantning i kryds Etablering af vigelommer, f.eks. med køreplader	Neutral til mindre negativ.	Bygherre overvåger, at afværgeforanstaltningen udføres
Støj	Mindre negativ i anlægs-, drifts- og nedtagningsfasen	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant
Vibrationer	Anlægsfasen: Væsentligt negativ, bygninger tæt på nedramning, Driftsfasen og nedtagningsfasen: Neutral.	Opsætning af vibrationsmålere, reduktion af påvirkning ved vibrationer over 80% af grænseværdi	Neutral til mindre negativ	Bygherre overvåger vibrationsmålingerne og registrerer resultaterne. Fotoregistrering af bygninger med vibrationsmålere forud for anlægsarbejdet.
Natura 2000	Ingen væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder i anlægs-, drifts- og nedtagningsfasen.	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant
Bilag IV-arter	Stor vandsalamander findes i området og kan potentielt påvirkes i anlægs-, drifts- og nedtagningsfasen. Ingen påvirkning af øvrige bilag IV-arter.	Anlægsfasen: Fældning skal ske, mens stor vandsalamander, opholder sig i yngle vandhuller og ikke i rasteområder, dvs. I april, maj, juni. Bræmmer omkring vandhullet skal friholdes for anlæg i en afstand af 5 m mod syd og vest og 15 m mod nord og øst.	Neutral	Bygherre overvåger, at afværgeforanstaltningerne overholdes.

		<p>Der skal etableres bæltter med spredningveje i bredde af mindst 10 m på de arealer, hvor læhegnene mellem vandhul og skov fældes.</p> <p>Åbne kabelgrave i anlægsfasen skal kontrolleres for individer af stor vandsalamander dagligt, inden arbejdet genoptages om morgenen. Individer skal flyttes til yngle-rasteområder.</p> <p>Bræmmen omkring vandhullet og spredningsbælterne må ikke græsses.</p> <p>Driftsfasen:</p> <p>Træer omkring vandhullet skal beskæres, hvis de kaster skygge på vandhullet.</p> <p>Spredningsbræmmen skal i hele driftsperioden bibeholdes funktionel som rasteområde for stor vandsalamander.</p> <p>Forud for nedtagningsfasen skal der foretages en fornyet vurdering i forhold til bilag IV-arter iht den til den tid gældende lovgivning.</p>		
Natur	<p>Neutral til positiv i anlægs- og driftsfasen, idet landbrugsarealer tages ud af drift, og der holdes afstand til beskyttet natur, skove mv.</p> <p>Negativ i nedtagningsfasen, såfremt landbrugsdriften genoptages, men påvirknings graden kendes ikke pt.</p> <p>Mindre negativ for økologiske forbindelser i anlægs- og nedtagningsfasen, neutral i driftsfasen.</p> <p>Moderat negativ for skovbyggelinjen i anlægs-, drifts- og nedtagningsfase.</p>	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant
Overfladevand	<p>Neutral i anlægs- og nedtagningsfasen</p> <p>Neutral til svagt positiv i driftsfasen, da arealer</p>	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant

	tages ud af landbrugsdrift			
Grundvand	Neutral til svagt positiv påvirkning i anlægs-, drifts- og nedtagningsfase.	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant
Luft og klima	Positiv påvirkning i driftsfasen som følge af reduceret CO2-emission. Anlægs- og nedtagningsfasen er ikke miljøvurderet.	Ikke-relevant	Ikke-relevant	Ikke-relevant
Landskab	Moderat negativ i anlægs- og nedtagningsfasen, væsentlig negativ i driftsfasen	Slørende beplantning etableres	Mindre negativ	Bygherre overvåger, at beplantningsbæltet får tilstrækkelig slørende effekt.
Friluftsliv og rekreative forhold	Mindre negativ for alle projektets faser, da området ændrer karakter fra åbent land til teknisk anlæg.	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant

Ved væsentligt negative påvirkninger skal påvirkningen videst muligt reduceres eller elimineres ved en afværgeforanstaltning, og påvirkningen skal indgå i et overvågningsprogram, se særskilt afsnit herom.

Vurderingen og begrundelserne for hver enkelt miljøfaktor er beskrevet i det følgende.

a. Trafik

Etablering af et solcelleanlæg giver trafik i anlægsfasen, idet materialer til solcellepaneler, tekniske anlæg, beplantning mv. skal transporteres ind i området på lastbiler. Påvirkningen på trafikken vurderes for trafikafvikling og kapacitet, trafiksikkerhed (oversigtsforhold) og den fysiske udformning af infrastrukturen (pladsforhold i kryds og på veje).

Der er til denne miljøvurdering udpeget et influensvejnet som er de veje, der anvendes af lastbilerne, når de i anlægsfasen kører materialer til projektområdet. Influensvejnettet består af: Østerskovvej (privat fællesvej), Østerskovvej (kommunevej), Gl. Århusvej og Hammelvej.

Derudover er der vurderet på følgende kryds i forhold til, om de kan rumme trafikken i anlægsfasen:

- Østerskovvej (kommunevej)/Østerskovvej (privat fællesvej)
- Gl. Århusvej/Østerskovvej
- Gl. Århusvej/Hammelvej

Vurdering af kapacitet og trafikafvikling

Lastbiltransporten til området forventes at bestå af maksimalt 11 lastbiler pr. dag. Dette er en relativt lille mængde og vil ikke resultere i nogen væsentlig ændring i

trafikafviklingen på vejnettet. Krydset Gl. Århusvej/Hammelvej har i dag en stor mængde trafik, og kommunens trafikdata viser, at der allerede i dag er kapacitetsproblemer i krydset. Den forøgelse i trafikmængden, der tilføjes som følge af anlægget af solcelleparken, udgør en meget lille merbelastning, som ikke vurderes at afvige væsentligt fra de nuværende forhold i dette kryds. Projektet vurderes derfor at medføre en mindre negativ påvirkning på kapacitet og trafikafvikling.

Trafiksikkerhed

I krydset Østerskovvej (kommunevej)/Østerskovvej (privat fællesvej) opfylder oversigtsforholdene ikke de gældende vejregler¹. Når lastbilerne skal anvende dette kryds til at køre frem og tilbage mellem motorvejen og projektområdet, skal oversigtsforholdene forbedres, for at kørslen kan foretages trafiksikkerhedsmæssigt forsvarligt. Der er derfor tale om en væsentlig negativ påvirkning, og afværgeforanstaltningen er, at der skal beskæres beplantning ved krydset. Det sikres med et vilkår i tilladelsen. Dermed bliver påvirkningen neutral, idet kravene til oversigt er opfyldt.

I krydset Gl. Århusvej/Østerskovvej opfylder oversigten heller ikke kravene, men dette vurderes at være en mindre negativ påvirkning, da trafikanterne i praksis vil holde før cykelstien, derefter køre langsomt ud over denne og have tilstrækkeligt oversigt ned ad vejen. Dette er også tilfældet under eksisterende forhold.

Pladsforhold i kryds og på veje

Den fysiske udformning af infrastrukturen omhandler pladsforhold i kryds og på veje inden for influensområdet.

I krydset Østerskovvej (kommunevej) og Østerskovvej (privat fællesvej) er det med arealbehovskurver undersøgt, om lastbilerne med materialer til solcelleparkens etablering har tilstrækkeligt areal til deres svingmanøvrer. Det har de med krydssets nuværende udformning ikke, og mertrafikken i anlægsperioden vil forværre dette. Der vurderes derfor at være en væsentlig negativ påvirkning, og afværgeforanstaltningen er, at der skal foretages en krydsudvidelse i anlægsfasen, f.eks. med midlertidige køreplader. Dette fastsættes som vilkår i tilladelsen.

Vejene i influensområdet skal være brede nok til at kunne afvikle dobbeltrettet lastbiltrafik. Dette er tilfældet i hele influensområdet, bortset fra på Østerskovvej, både den del der er kommunevej (den asfalterede del) og den del, der er privat fællesvej (grusvejen). Dette er en væsentlig negativ påvirkning, da det kan medføre uhensigtsmæssige bakkemanøvrer og opkørsel af rabatter. Som afværgeforanstaltning foreslås, at der etableres vigelommer ved hjælp af køreplader i anlægsperioden. Dette fastsættes som et vilkår i tilladelsen. Derved bliver påvirkningen neutral, da lastbiler dermed kan passere hinanden.

b. Støj og vibrationer

Der vil i anlægsfasen forekomme støjpåvirkning fra såvel anlægsarbejde og transport. Anlægsfasen varer i en begrænset periode på op til 12 mdr.

I anlægsarbejdet er der tale om simple indgreb, der skal foretages i forbindelse med etableringen af selve solcelleanlægget, og støjbidraget forventes at være begrænset til selve projektområdet og de helt nære omgivelser. Etablering af solcelleanlægget kræver kørsel i projektområdet med køretøjer som små gravemaskiner, rendegravemaskiner, stampemaskiner og en maskine til nedpresning af stativer til solpanelerne. Disse

¹ Vejdirektoratets vejregler Vejregler.dk - [Vejdirektoratets vejregler](http://Vejdirektoratets.vejregler)

maskiner vil lokalt medføre støj på niveau med byggepladsstøj. Støjpåvirkningen fra anlægsarbejdet vil altså være tidsbegrænset og lokal, og vurderes derfor at være mindre væsentlig.

Transportbehovet vil i perioder med mest tung trafik dreje sig om op til 11 lastbiler pr. dag til og fra området i dagtimerne. Dette medfører en meget begrænset støjpåvirkning for omgivelserne. Projektets støjpåvirkning i anlægsfasen vurderes samlet set at være mindre negativ.

I anlægsfasen kan der forekomme vibrationer for omkringliggende ejendomme som følge af, at pælene til solcellepanelerne skal nedrammes. Østerskovvej 8 og 10 har bygninger tæt ved projektområdet og kan derfor potentielt blive udsat for bygningskadelige vibrationer. Dette er en væsentligt negativ påvirkning, og der opsættes derfor som afværgeforanstaltning vibrationsmålere på disse ejendomme. Hvis vibrationer kommer over 80 % af grænseværdierne for de enkelte bygninger, iværksættes tiltag til at mindske vibrationerne. Dette fastholdes med vilkår i tilladelsen.

Der er desuden fastsat vejledende grænser for vibrationer i Miljøstyrelsen i vejledning nr. 9 fra 1997. Disse grænseværdier vil ikke nødvendigvis kunne overholdes i anlægsperioden. Grænserne for vibrationsgener er fastsat for indendørs vibrationer og er fastsat som komfortgrænser.

Skanderborg Kommune har vedtaget en forskrift for bygge- og anlægsarbejde. Der er ikke fastsat lokale grænser for vibrationer heri. Der er fastsat bestemmelser om, at der kun må foregå arbejde der giver anledning til vibrationer i dagperioden. Der er i denne tilladelse fastsat vilkår om, at kommunens forskrift skal overholdes.

Samlet set vurderer Skanderborg Kommune, at vibrationsgenerne vil blive reguleret i tilstrækkeligt omfang med de i § 25-tilladelsen stillede vilkår, så vibrationer fra anlægsarbejdet vil være acceptabelt.

Miljøvurderingen omfatter beregninger af den forventede støjudbredelse, der vil forekomme ved driften af solcelleparken. De primære støjklender i forbindelse med driften af anlægget vil være invertere, mindre transformatorstationer og den store transformatorstation.

Miljøstyrelsen har opstillet vejledende støjgrænseværdier for støjniveauet fra virksomheder, herunder tekniske anlæg. Støjbelastningen holder sig et godt stykke under den vejledende støjgrænse for de omkringliggende beboelsesejendomme. Samlet set vurderes støjen fra solcelleanlægget at medføre en mindre negativ påvirkning af omgivelserne.

Der er ingen vibrationer fra anlægget i driftsfasen. Støjmessigt vil nedtagningsfasen medføre påvirkning af omgivelserne svarende til anlægsfasen, bortset fra at der ikke vil ske nedramning. Der vil forekomme aktiviteter i projektområdet med nedtagning af solpaneler, transformerstationer mv., samt bortkørsel af disse med lastbiler. Miljøpåvirkningen som følge af støj i nedtagningsfasen vurderes at være mindre væsentlig, svarende til anlægsfasen eller mindre.

c. Natur

Beskyttede naturtyper

Anlægsarbejderne foretages under hensyntagen til de beskyttede naturtyper, ved at der ikke anlægges indenfor disse og der holdes en vis afstand til dem. Ligeledes vil kabelføringen mellem Høver og projektområdet blive anlagt udenom beskyttede naturområder.

De beskyttede naturtyper vil derfor ikke blive påvirket af projektet i anlægsfasen og nedtagningsfasen.

En indirekte påvirkning af natur i driftsfasen kan ske som følge af skyggepåvirkning fra solpanelerne. Derfor holdes en afstand på mindst 5 m mellem solpanelerne og de beskyttede naturområder, så skyggeeffekten bliver begrænset og ikke væsentlig. Af hensyn til bilag IV-arten stor vandsalamander skal afstanden mellem vandhullet og solpanelerne dog være mindst 15 m mod nord og øst. Disse afstande sikres med vilkår i denne § 25-tilladelse.

Som led i etableringen af solcelleanlægget tages landbrugsjord ud af drift, og tilførsel af næringsstoffer og sprøjtemidler i projektområdet vil dermed ophøre. Fraværet af pesticider og pløjning forventes at medføre forbedrede leveduligheder for insekter og andre leddyr, som igen udgør et fødegrundlag for mindre pattedyr, padder og fugle. Ligeledes fjernes granbeplantningen, der idag findes omkring den sydlige del af vandhullet, som del af projektets etablering. Dette er positivt, idet skyggeeffekten af vandhullet dermed mindskes, hvilket forbedrer forholdene for padder.

Projektets driftsfasen vurderes samlet set at medføre en neutral til positiv påvirkning af de beskyttede naturtyper

Skovbyggelinjen

En stor del af projektområdet er beliggende indenfor skovbyggelinjen. Der vil blive holdt en afstand på 20 m til skovene, der kaster skovbyggelinje, så der ikke etableres hverken solpaneler, beplantning eller trådhegn helt op til skoven. Skovens værdi som landskabselement vil dog være væsentligt ændret. De visuelle påvirkninger er yderligere uddybet under overskriften Landskab, men vurderes til at være moderat negativ i forhold til skovbyggelinjen. Påvirkningen af skovbyggelinjen vurderes samlet set at være moderat negativ som følge af forstyrrelser og ændrede visuelle forhold.

Økologiske forbindelser

Der er et mindre overlap mellem projektområdet og udpegningen af økologiske forbindelser, og dele af projektområdet er omfattet af potentielle økologiske forbindelser. Formålet med de i kommuneplanen udpegede økologiske forbindelser er at sikre dyr og planters spredningsveje og sikre et sammenhængende naturnetværk.

I anlægsfasen og i nedtagningsfasen vil spredningsvejene vil kunne blive påvirket som følge af forstyrrelser fra maskiner, kørsel, anlægsarbejde og lignende anlægsaktivitet i dagtimerne. Anlægget etableres dog i periferien af de udpegede økologiske forbindelser, og der findes gode alternative spredningsveje i området. Påvirkningen i anlægs- og nedtagningsfasen vurderes derfor at være mindre negativ.

I driftsfasen vil solcelleparken være omgivet af trådhegnet rundt om parken. Hegnet kan passeres af små og mellemstore dyr såsom hare, ræv mv., mens større pattedyr som råvildt ikke kan passere. Det vurderes ikke at påvirke disse større pattedyr væsentligt, da der i området er gode alternative spredningsmuligheder og omkringliggende tilsvarende marker og småbiotoper. Samlet set vurderes påvirkningen af økologiske forbindelser og øvrige spredningsveje i driftsfasen at være neutral.

Bilag IV-arter

Alle arter af flagermus er på habitatdirektivets bilag IV. De ældre, bevaringsværdige træer omkring lokalplanområdet har hulheder, der gør dem egnede for flagermus, men disse træer berøres ikke af projektet, og deres værdi for flagermus forbliver intakt. Læhegnene inden for lokalplanområdet, kan fældes i forbindelse med projektet. Disse læhegn rummer ikke sprækker og hulheder, og vurderes ikke at have væsentlig betydning

som ledelinjer. Det samme gælder granbeplantningerne inden for projektområdet. Projektet påvirker dermed ikke arter af flagermus.

Af de bilag IV-arter, der potentielt kan påvirkes af projektet, er der fundet larver af stor vandsalamander i vandhullet inden for lokalplanområdet. Der er desuden fundet stor vandsalamander i skoven umiddelbart nord for lokalplanområdet samt i en række vandhuller mod nordøst, og arten har med stor sandsynlighed spredt sig herfra til vandhullet. Der er ikke fundet andre paddere omfattet af habitatdirektivets bilag IV i eller nær vandhullet.

Vandhullet fungerer som yngleområde for stor vandsalamander, og vandhullets nære omgivelser samt læhegn mellem vandhullet og skovområdet mod nord vurderes at fungere som rasteområde og spredningsvej for paddere. Vandhullet og dets nære omgivelser berøres ikke af solcelleanlægget, men der gives mulighed for, at granbeplantning og læhegnene mellem vandhullet og skovområdet mod nord ryddes til etablering af solcelleanlæg. Rydning af læhegn skal ske i den periode, hvor stor vandsalamander ikke befinder sig i rasteområderne på land, dvs. i yngleperioden, som er april, maj og juni. Dette indgår også som afværgeforanstaltning og fremgår af vilkår i nærværende § 25-tilladelse.

Af hensyn til bibeholdelse af spredningsvejene for stor vandsalamander indeholder lokalplanen bestemmelser om, at der, såfremt læhegnene mellem vandhullet og skoven mod nord fældes, skal etableres og vedligeholdes en bræmme på minimum 10 meters bredde. Bræmmen skal etableres, så den fungerer som spredningsvej for paddere, herunder stor vandsalamander, og den skal placeres der, hvor læhegnene findes i dag. Bræmmen skal fremstå ugræsset og med naturelementer i form af træstammer, stubbe, kvas, marksten mv., så funktionen som rasteområde og spredningsvej for paddere bibeholdes. Dette indgår også som afværgeforanstaltning og fremgår af vilkår i nærværende § 25-tilladelse. Bygherre skal overvåge at spredningsbræmmen i hele projektets levetid bibeholdes funktionel som rasteområde for stor vandsalamander.

Med disse afværgeforanstaltninger vurderes, at realisering af lokalplanen ikke medfører forringelse af yngle- og rasteområder for stor vandsalamander, samt at den økologiske funktionalitet opretholdes. Etablering af solcelleanlægget vil medføre etablering af nye rasteområder og spredningsveje i form af vedvarende græs og nye beplantningsbælter.

Dermed vurderes samlet set, at yngle- og rasteforhold for bilag IV-arten stor vandsalamander ikke forringes og at den økologiske funktionalitet for arten er bibeholdt. Der er ikke øvrige bilag IV-arter, der kan påvirkes af det ansøgte.

d. Natura 2000-områder

Skanderborg Kommune må ikke vedtage planer eller tillade projekter, der kan skade arter eller naturtyper, der er udpeget som Natura 2000-områder eller som yngle- eller rasteområder for arter på EU's habitatdirektiv (bilag IV). Alle planer og projekter skal derfor vurderes i forhold til, om de kan skade Natura 2000-områder eller strengt beskyttede arter på bilag IV. Vurderingen fremgår af miljørapporten, der ledsager denne lokalplan.

Der er en afstand på ca. 7 km til nærmeste Natura 2000-område, som er Habitatområde H232 Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er arterne sumpvindelsnegl og odder, samt en række naturtyper. Disse arter er ikke registreret i lokalplanområdet, og området rummer ikke egnede levesteder, herunder yngle- og raste- og fourageringsområder for arterne på udpegningsgrundlaget. På grund af afstanden sammenholdt med projektets karakter vil ingen arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget blive påvirket af planlægningen eller projektet.

e. Overfladevand

Der er ingen større søer eller åbne vandløb indenfor projektområdet. Nærmeste vandløb er henholdsvis Stovsbo Bæk og Elleskovhuse Bæk, der forløber nord og øst for projektområdet. Projektområdet er drænet, og områdets hoveddræn udgør vandløbsspidser for Stovsbo Bæk. Centralt i projektområdet findes et mindre vandhul. Påvirkningen af vandhullet behandles i afsnittet om natur.

Vandløbssystemet, der rummer Stovsbo Bæk og Elleskovhuse Bæk, udmunder i Lyngbygård Å længere mod nordøst. I statens vandplanlægningen ligger begge disse vandløb i samme vandløbssystem, benævnt Elleskovhuse Bæk ud til udløbet i Lyngbygårds Å mod nordøst. Lyngbygård Å udmunder i Årslev Engsø og Brabrand Sø og videre via Århus Å til slutrecipienten Aarhus Bugt.

Elleskovhuse Bæk forløber fra syd mod nord langs projektområdets østlige afgrænsning, og udmunder i nord i Stovsbo Bæk, der forløber fra vest mod øst i skoven nord for projektområdet og videre ud til Lyngbygård Å. Indenfor projektområdets nordlige og centrale dele er der etableret et drænsystem, hvis hoveddræn udgør vandløbsspidser for Stovsbo Bæk eller har afløb direkte til bækken. Projektet kan potentielt påvirke vandløbssystemet Elleskovhuse Bæk og de nedstrøms vandområder gennem overfladeafstrømning og dræn.

Vandløbssystemet Elleskovhuse Bæk har i gældende vandplanlægning miljømål om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. De nuværende forhold er vurderet som god økologisk tilstand i størstedelen af vandløbssystemet. Tilstandsvurderingen er dog kun baseret på vandløbets smådyr, mens tilstanden for de øvrige parametre (fisk, planter, forurenende stoffer mv.) er ukendt.

Solcelleanlægget indeholder ikke komponenter og omfatter ikke aktiviteter, der giver en risiko for at forringe kvaliteten af vandløbets tilstand. Der vil fremover være den samme eller en større vandmængde til nedsivning og lokal afstrømning gennem det rørlagte afvandingssystem. Projektområdet vil fortsat blive tørholdt gennem drift og vedligehold af det eksisterende rørlagte afvandingssystem. Inden anlægget etableres, udføres en kortlægning af områdets dræn, så placeringen af disse kendes. Hoveddræne tilstræbes friholdt for solcelleanlæg, mens mindre dræn omlægges, hvis der viser sig behov for det.

Hvis drænforhold i området ændres, kan det få væsentlige negative konsekvenser for naboejendomme, som er afhængige af at kunne bortlede vand via dræne. Afvandingsforholdene for disse marker må ikke blive forringet. De gennemgående dræn må ikke afbrydes eller beskadiges og må ikke omlægges uden en tilladelse efter vandløbsloven. For at forebygge, at dræne beskadiges i forbindelse med anlægsarbejdet, stilles vilkår om at dræn kortlægges ned til minimum 6 meters dybde, idet dette er den maksimale dybde for nedramning af solpaneler jf. projektbeskrivelsen. Dræn, der ifølge kortlægningen er gennemgående, skal friholdes for anlæg og beplantning, der kan ødelægge dem, og det skal være muligt at vedligeholde dræne i hele anlæggets levetid. Alternativt kan der søges om tilladelse til at omlægge dræne ved Skanderborg Kommune. Hvis rør alligevel bliver beskadiget under anlægsarbejdet, skal de retableres med rør i samme dimension og i samme dybde.

Udover et meget lille areal er der ikke kortlagt arealer med potentiel risiko for okkerdannelse indenfor projektområdet. En svagt øget vandtilførsel vurderes at modvirke risiko for okkerproblemer i nedstrøms områder med okkerpotentiale, og projektet vil derfor ikke medføre øget okkerdannelse.

Solcelleanlægget forventes at have en svagt positiv effekt på kvaliteten af vand, der ned-siver og bliver bortledt gennem afvandingssystemet. Samtidig udgår arealet af den land-brugsmæssige drift, der i dag må forventes at påvirke vandets kvalitet i en negativ ret-ning. Projektet vurderes på dette grundlag at have en samlet neutral til positiv effekt på områdets bidrag til den samlede kemiske og tilknyttede økologiske kvalitet af overflade-vand i Elleskovhuse Bæk og de nedstrøms overfladevande. Projektet er dermed ikke i konflikt med opnåelse af målsætningerne i vandplanlægningen.

Der er ikke behov for afværgeforanstaltninger eller overvågning for overfladevand.

f. Grundvand

Projektområdet ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og indenfor indvindingsopland til Galten Vandværk, som indvinder grundvand godt 2 km øst for projektområdet. Der er ikke placeret indvindingsboringer til almene vandværker indenfor eller nær projektområdet, men der findes indvindingsboringer til drikkevand til hus-holdning tæt ved projektområdet, som også overlapper en smule med et grundvands-dannende opland beliggende mod syd.

Den udnyttelige grundvandsressource under projektområdet er stor i de udbredte og dybere beliggende sandede formationer, og denne grundvandsressource er generelt godt beskyttet af et væsentligt og tæt lerdække i et større område omkring projektområ-det. De udbredte drænsystemer indenfor og omkring projektområdet, samt det natur-lige afløb gennem Elleskovhuse Bæks flere forgreninger, vidner om tætheden af det un-derliggende lerdække.

Der er derfor en mindre grundvandsdannelse i området, og en betydelig afstrømning af nedbøren gennem områdets dræn og vandløb. Projektområdet har generelt karakter af leret dyrkningsjord.

Den begrænsede mængde af nydannet grundvand i området har forventeligt en rigtig god kemisk kvalitet, idet en tilførsel af nitrat fra den landbrugsmæssige drift vil blive fjernet ved langsom nedsivning gennem jordlagene. Den nuværende landbrugsmæssige drift vil derudover kunne medføre tilførsel af pesticider og nedbrydningsprodukter, som ligeledes vil kunne forringe grundvandsressourcens kvalitet.

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at solcelleanlægget ikke vil afgive forurenende stof-fer, herunder at der ikke anvendes PFAS i solpanelernes overfladebehandling. Solcelle-anlægget må ikke indeholde komponenter og omfatte aktiviteter, der giver en risiko for at forringe grundvandets kvalitet.

Jord- og grundvandsforurening i forbindelse med uheld og lækage på transformere fo-rebygges bl.a. ved, at der etableres spildbakke under transformeren, som til enhver tid kan indeholde olie samt evt. regnvand. Der er endvidere sat krav til etablering af alarm på spildbakker, som kan påvirkes af regnvand, så det sikres, at spildbakken tømmes ret-tidigt, så der til enhver tid er plads til al olien fra transformatoren, hvis der sker et uheld. En elektronisk alarm vil kontinuerligt overvåge fyldningsgraden af spildbakken, hvorfor Skanderborg Kommune vurderer, at det er mere sikkert end manuel overvåg-ning med forskelligt interval. Dette afhænger af, at alarmen virker, hvorfor der stilles vilkår om, at alarmen skal testes mindst 1 gang årligt. For at sikre at spildbakken til sta-dighed er tæt, så der ikke sker en utilsigtet forurening fra spildbakken/sumpen, stilles der vilkår om spildbakken skal kontrolleres for utætheder mindst hvert 10 år.

Det vurderes, at der fortsat vil være den samme eller en større vandmængde til nedsivning og dermed til grundvandsdannelse. Solcelleanlægget forventes at have en svagt positiv effekt på mængden af vand, der nedsiver, og projektområdet vil udgå af landbrugsmæssig drift, hvilket betyder, at der ikke gødskes eller sprøjtes i projektområdet i anlæggets levetid.

Projektet vurderes på dette grundlag at have en neutral til svagt positiv effekt på områdets bidrag til den samlede grundvandsressources kvantitet og kvalitet.

g. Luft og klima

Solcelleanlægget forventes at dimensioneres til en elproduktion på 65.000 MWh/år, svarende til elforbruget for ca. 14.800 husholdninger. Anlæggets levetid forventes at være 30-40 år. Når solcelleanlæg producerer strøm, må elproduktionen nedreguleres et andet sted i systemet. Det kan for eksempel ske på kulfyrede kraftværker eller ved at mindske importen af vandkraft-el.

Med en elproduktion i solcelleanlægget på op til 65 GWh vil dette projekt resultere i en reduceret emission af CO₂-ækvivalenter på ca. 9.815 pr. år. På baggrund af de beregnede emissionsreduktioner, der opstår ved driften af solcelleanlægget ved Østerskov, vurderes projektet udelukkende at have positiv virkning på luft og klima samlet set i Danmark.

Bygherres egne beregninger anslår, at solcelleanlægget vil tjene CO₂-belastningen fra produktionen af solcelleanlægget ind på max. 5-10 år.

h. Landskab

Projektets påvirkning af landskabet og de visuelle forhold er vurderet på baggrund af en landskabsanalyse samt visualiseringer og besigtigelser i området. Landskabet kendetegnes mod nord for projektområdet af et mere bakket til terræn, med tunneldale, åløb og skovarealer. Landskabet umiddelbart syd for projektområdet og i selve projektområdet er kendetegnet ved en mere jævn moræneflade med dyrkede marker, samt flere mindre skovarealer og levende hegn. Derudover er der umiddelbart syd for projektområdet en motorvej.

Projektområdet er kun i mindre grad omfattet af landskabsudpegninger i kommuneplanen.

Den helt nordlige og østlige del af projektområdet er udpeget som bevaringsværdigt landskab, men kun 2.500 m² af byggefeltet ligger i denne udpegningsområde, hvilket vurderes at være så begrænset, at det ikke har betydning for det bevaringsværdige landskab.

I anlægsfasen præges landskabet midlertidigt af materiel, entreprenørmaskiner, containere, transportere mv. Dette vil kunne ses fra omgivelserne, da beplantningen endnu ikke er vokset til, men der er tale om en lokal og midlertidig påvirkning. Derved vurderes det samlet set at projektet i anlægsfasen vil have en moderat negativ påvirkning af landskabet.

Under driftsfasen viser visualiseringerne, at anlægget vil være godt skjult bag den kommende beplantning, de steder, hvor det vil kunne opleves fra offentlige tilgængelige veje samt fra naboejendomme. Uden det slørende beplantningsbælte og i perioden, hvor beplantningen er ung og ikke vokset op endnu, vil den visuelle påvirkning af landskabet være væsentligt negativt lokalt set, særligt set fra beboelserne nærmest projektområdet. Der stilles derfor krav om afværgeforanstaltning i form af slørende beplantning på disse strækninger.

Det vurderes samlet set, at påvirkningen i driftsfasen vil være moderat negativ umiddelbart efter at anlægget er etableret, og indtil beplantningen er vokset op. Fra enkelte beboelsesejendomme vil påvirkningen være væsentligt negativ, men påvirkningen er lokal og af midlertidig karakter. Når den afskærmende beplantning har etableret sig, vil projektet medføre en mindre negativ visuel påvirkning af omgivelserne i landskabet samlet set.

I nedtagningsfasen vil der være forstyrrelse og støj i området, som følge af nedtagning og afhentning af materiel. Denne påvirkning er af lokal, midlertidig karakter og derved mindre negativ.

Solanlægget kan ikke ses fra områdets nærmeste kirker, herunder Låsby Kirke og Galten Kirke. De øvrige kirker ligger så langt væk og i øvrigt i bymæssig bebyggelse og med landskabselementer, så anlæg i projektområdet vil ikke være synligt. Der vurderes ikke at opstå kumulative effekter med andre planer og projekter i forhold til landskabspåvirkningen.

Uden den i lokalplanen beskrevne slørende beplantning vil solcelleanlægget medføre væsentlig negativ påvirkning af landskabet som følge af anlæggets tekniske karakter og placering med omkringliggende beboelsesejendomme. Den slørende beplantning indgår derfor som afværgeforanstaltning, og der skal ske overvågning af beplantningens vækst og slørende effekt.

i. Rekreative forhold

Projektområdet rummer ikke elementer eller faciliteter, der idag anvendes af offentligheden. Der drives jagt i området og der er i projektområdet en lille sø. Nærmeste offentlige rekreative element er vandreruten "Båndet", der forløber nord for projektområdet langs Låsbyvej og Kjærligsvej. Derudover er der en regional cykelrute (Rute R11 Funder-Aarhus) der forløber nord for projektområdet langs Låsbyvej og vest for projektområdet langs Østerskovvej.

Projektet vil medføre, at solcelleanlægget indhegnes med et hegn, så store dele af området vil være utilgængeligt for offentligheden. Det er dog også tilfældet i dag, da arealerne ejes af privat lodsejer. Jagten i projektområdet og nærområdet omkring dette vil med stor sandsynlighed blive påvirket, idet der under hele driftsfasen er hegn omkring anlægget, der vil påvirke større dyrs mulighed for passage. Denne påvirkning er dog af lokal karakter og berører hovedsageligt ejeren af projektområdet, og den vurderes derved at være mindre negativ. Efter endt drift vil der igen kunne drives jagt på arealerne.

Derudover vil den eksisterende cykelrute (Rute R11 Funder-Aarhus) og vandreruten Båndet ikke blive påvirket af projektet, grundet den store afstand til projektområdet. Selvom projektområdet ligger indenfor udpegningen "Oplevelseslandskaber", vurderes det ikke at projektet vil have en påvirkning herpå, da der er tale om et mindre areal.

Samlet set vurderes påvirkningen af rekreative forhold at være mindre negativ. Området har begrænset rekreativ interesse, men områdets karakter vil ændres fra åbent landbrugsland til teknisk anlæg, og udsigtsmulighederne ændres.

8. Alternativer

Miljøkonsekvensrapporten omfatter beskrivelse og vurdering af hovedforslaget – som er det ansøgte projekt – samt referencescenariet, som er den situation, hvor det ansøgte projekt ikke tillades. Bygherre har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for tidligere overvejelser for

projektets placering og type. Der indgår ikke egentlige alternativer i miljøkonsekvensvurderingen, idet placeringen ved Østerskovvej er valgt ud fra, at arealet er egnet til formålet, idet det ikke er omfattet af væsentlige natur- og landskabsmæssige restriktioner, og idet lodsejer er positiv overfor anvendelsen til solcelleanlæg.

Skanderborg Kommune finder det velbegrunder, at der ikke findes bedre, rimelige alternativer til projektet. I den forbindelse er der lagt vægt på, at der ikke vurderes at findes alternativer, der vil medføre mindre miljøpåvirkning end det valgte, ligesom det valgte hovedforslag ikke medfører væsentlige påvirkninger af miljøet, når de projektindbyggede forudsætninger anvendes og når vilkårene i nærværende tilladelse overholdes.

9. Kumulative påvirkninger

Der er i miljøkonsekvensrapporten ikke identificeret andre planer eller projekter, som det aktuelle projekt kan indgå i kumulation med for de enkelte miljøfaktorer, ligesom miljøfaktorerne ikke har kumulative effekter indbyrdes. De nærmeste omkringliggende tekniske anlæg består blandt andet af råstofgraveområdet Kalbygård ca. 1 km vest for Låsby, vindmøller samt højspændingsledninger. Disse tekniske anlæg ligger i en afstand der gør, at der ikke opstår kumulative effekter med solcelleanlægget.

10. Samlet vurdering

Der er i miljøkonsekvensvurderingen identificeret væsentligt negative påvirkninger i forhold til følgende miljøfaktorer: Trafik i anlægsfasen, vibrationer i anlægsfasen og landskab i driftsfasen. Derudover skal påvirkning af yngle- rasteområder og spredningsveje for bilag IV-arten stor vandsalamander afværages, hvilket betyder, at læhegn i projektområdet kun må fjernes i april, maj og juni, hvor padderne befinder sig i ynglevandhuller, og at der skal etableres bræmmer, der fungerer som spredningsveje, hvor 2 af læhegnene findes i dag.

De identificerede væsentligt negative påvirkninger kan afværages ved de angivne afværgeforanstaltninger, hvorved påvirkningerne bliver neutrale eller mindre negative, og der vil ikke ske forringelse af yngle-rasteområder for bilag IV-arter og heller ikke af den økologiske funktionelitet. Ved inddragelse af afværgeforanstaltninger vil der således ikke længere forekomme væsentligt negative påvirkninger. Der skal udføres overvågning som sikrer, at afværgeforanstaltningerne udføres som beskrevet.

Det er Skanderborg Kommunes samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige forhold som følge af projektet, når de stillede vilkår overholdes. Endvidere vurderes projektets miljøpåvirkninger ikke at have en sådan karakter eller omfang, der bevirker, at projektet ikke kan realiseres.

Bygherre skal iværksætte et overvågningsprogram som beskrevet i afsnit 3.

11. Offentlig høring

Obs. Miljøkonsekvensrapporten og dette udkast til § 25-tilladelsen er i høring 31. august-5. november 2023. Høringssvar kan i perioden indsendes via høringsportalen: <https://forms.skanderborg.dk/da/form/hoering-om--planforslag-1198>

Miljøkonsekvensrapporten har sammen med et udkast til nærværende § 25-tilladelse og bygherres ansøgning været fremlagt i offentlig høring iht. miljøvurderingslovens § 35. Endvidere er relevante parter hørt ved særskilt henvendelse iht. forvaltningslovens § 19 forud for udstedelse af denne tilladelse.

Høringen i henhold til miljøvurderingslovens § 35 fandt sted samtidig med høring af forslag til kommuneplantillæg nr. 21-17 og forslag til lokalplan 1198 iht. planlovens § 24.

I forbindelse med denne offentlige høring er der modtaget høringsvar. **Beskrivelse af høringsvar herunder:**

Der er i forbindelse med partshøringen indkommet bemærkninger til § 25-tilladelsen og dens vilkår.

Beskrivelse af høringsvar herunder

12. Offentliggørelse

Afgørelse om at meddele § 25-tilladelse inkl. bilag vil blive offentliggjort på Skanderborg Kommunes hjemmeside www.skanderborgkommune.dk den **DATO**.

Med venlig hilsen

Iben Hundebøl
Planlægger

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Ansøger

Lodsejer

Miljøstyrelsen (mst@mst.dk)

Danmarks Naturfredningsforening (dnskanderborg-sager@dn.dk)

Friluftsrådet (fr@friluftsradet.dk)

Friluftsrådet (soehoejlandet@friluftsradet.dk)

Øvrige parter i sagen, jf. Forvaltningsloven

Bilag

1. Ansøgning – <https://skanderborg.dk/Files/Files/udvikling-i-kommunen/LP1198/Samlet%20ans%C3%B8gningsmateriale%20%C3%98sterskov%20Solcellepark%20september%202022.pdf>
2. Miljøkonsekvensrapport inkl. afgrænsningsudtalelse (se miljøvurderingens bilag 1) – <https://www.skanderborg.dk/document/8c072eea-6f98-4b38-bo86-d11634853de4>

Databeskyttelsesrettigheder

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her:

<https://www.skanderborg.dk/databeskyttelse>

Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Hvis du vil klage

Obs. Den endelige § 25-tilladelse kan først påklages, efter afgørelsen er truffet og offentliggjort. § 25-tilladelsen behandles samtidig med planforslagene for projektet. Nedenfor fremgår den klagevejledning, som er gældende ved offentliggørelsen af høringen af § 25-tilladelsen.

Har du bemærkninger til udkastet til § 25-tilladelse kan du indsende høringssvar i høringsperioden DATO-DATO via høringsportalen: [LINK](#)

Afgørelsen kan, for så vidt angår de retlige forhold, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet (jf. §§ 49 og 50 i LBK nr. 4 af 3. januar 2023) af

- Miljø- og Fødevareministeren (Miljøstyrelsen)
- enhver med retlig interesse i sagens udfald.
- landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer det.

Du klager via klageportalen, som du finder via linket [her](#). Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Skanderborg Kommune via klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1800 kr. som forening eller virksomhed. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyret skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter at afgørelsen efter § 25 er offentliggjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Søgsmål

Hvis afgørelsen skal indbringes for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

Fritagelse fra klageportalen

Du kan anmode Miljø- og Fødevareklagenævnet om fritagelse for at bruge klageportalen. Du kan søge om at blive fritaget fra at bruge klageportalen, hvis du f.eks.:

- Har et særlig handicap
- Har kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse

- Lider af demens
- Mangler digitale kompetencer
- Er socialt udsat
- Har en eller flere psykiske lidelser
- Har sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning.

Er du allerede fritaget fra Digital Post?

af 23

Hvis du allerede er fritaget fra Digital Post via Borgerservice, øges din mulighed for at blive fritaget fra digital selvbetjening i forhold til en klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. En fritagelse fra Digital Post medfører ikke i sig selv, at du kan fritages for at bruge klageportalen. Klager, fra f.eks. en forening, skal foretages digitalt, hvis blot en er i stand til at bruge digital selvbetjening.

Din anmodning skal sendes til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Hvis du tilhører en af de nævnte grupper og trods vejledning ikke har mulighed for at bruge klageportalen, kan du sende din anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til nævnet. Du skal begrunde din anmodning om fritagelse for brug af klageportalen. Hvis du er fritaget for at bruge Digital Post af din kommune, bedes du oplyse dette i din anmodning.

Får du afslag på fritagelse, får du en passende frist til at indsende klagen via klageportalen. Hvis du bliver fritaget, vil kommunen oprette klagen i klageportalen på dine vegne.

Orientér kommunen

Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver besked til Skanderborg Kommune om det. Så ved kommunen nemlig, at der er en klage på vej. Du kan orientere din kommune via mail (skanderborg.kommune@skanderborg.dk), telefon (8794 7000) eller ved at sende et brev til Skanderborg Kommune, Skanderborg Fælled 1, 8660 Skanderborg.

Du kan finde svar på spørgsmål angående klageportalen lige [her](#).